

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/69/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120207112
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120207112.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Renáta Gavalcová, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: U. J., nar. XX.X.XXXX, adresa ako matka, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, so sídlom Hlohovec, Jarmočná 3, dieťa rodičov - matky: Q. J., nar. X.X.XXXX, adresa Z., E. XXX/X, t. č. Z., G. X, zastúpená advokátkou: JUDr. Eva Koleničová, so sídlom Trnava, Paulínska 20 a otca: B. J., nar. X.X.XXXX, adresa Z., E. XXX/X, v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 21P/47/2020-41 zo dňa 14.10.2020, t a k t o

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. nariadil neodkladné opatrenie v znení: Súd ponecháva maloletú U. v osobnej starostlivosti matky; otec je povinný prispievať na výživu maloletej U. sumou 200,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky a otec je oprávnený stýkať sa s maloletou U. každý párný kalendárny týždeň od piatku od 17.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že otec si maloletú prevezme v určenom čase v mieste bydliska matky a v určenom čase maloletú matke na rovnakom mieste odovzdá. Matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť. Výrokom II. rozhodol, že toto neodkladné opatrenie zaniká právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej.

2. Rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 2 ods. 1, § 366 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, 2, § 329 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ako i s poukazom na § 25 ods. 1, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine.

3. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal z návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorá uvádzala, že vzhľadom na aktuálnu situáciu v rodine, keď dňa 9.9.2020 bola nútená s maloletou opustiť spoločnú domácnosť, je daná bezodkladná potreba úpravy pomerov v rodine, ktorá je najmä v záujme maloletého dieťaťa, nakoľko otec maloletej toho času matke na výživu maloletej neprispieva a nastal aj rozpor medzi rodičmi ohľadom styku otca s maloletou. Vecne súd prvej inštancie argumentoval tým, že po oboznámení sa s návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia, s návrhom vo veci samej, s obsahom spisu sp. zn. 27P/44/2020 vo veci rozvodu manželstva rodičov maloletej a úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode, ako aj ostatným obsahom spisového materiálu, dospel k záveru, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia je čiastočne dôvodný. Súd mal za dostatočne osvedčené splnenie základných zákonných podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia a to, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, keď rodičia maloletej U. sú manželia, avšak matka podala návrh na rozvod manželstva, ktoré konanie nie je skončené, každý z rodičov žiada na čas po rozvode zveriť maloletú do svojej osobnej

starostlivosti, od 9.9.2020 rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, matka spolu s maloletou sa odsťahovali zo spoločnej domácnosti k starej matke, rodičia nemajú medzi sebou dobré vzťahy, komunikácia medzi nimi je narušená a toto zhodne uviedli aj rodičia pri výsluchu na pojednávaní v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 27P/44/2020. Rodičia sa teda nedohodli na úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletej U., od 9.9.2020 zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletú U. matka, v jej starostlivosti neboli zistené nedostatky, preto súd rozhodol tak, že ponecháva maloletú U. v osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej U. sumou 200,- Eur mesačne, keď maloletá U. je žiačkou 2. ročníka základnej školy, podľa vyjadrenia matky výdavky maloletej sú vo výške 294,- Eur mesačne. Matka má príjem podľa jej vyjadrenia vo výške 550,- Eur mesačne v čistom, výdavky má mať vo výške 463,- Eur. Podľa potvrdenia zamestnávateľa C. W. s.r.o. bol čistý priemerný mesačný príjem otca za obdobie od 9/2019-8/2020 vo výške 1.534,13 Eur a podľa rozpisu výdavkov má mať otec výdavky vo výške 1.465,07 Eur. Súd preto uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej U. sumou 200,- Eur mesačne, ktorou sumou spolu s výživným zo strany matky a prídavkami na dieťa budú pokryté matkou uvádzané výdavky maloletej U., nakoľko neodkladným opatrením je možné uložiť povinnosť platiť výživné len v nevyhnutnej miere, keď v rámci rozhodovania o nariadení neodkladného opatrenia nemohol súd vykonávať ďalšie dokazovanie ohľadom zistenia osobných a majetkových pomerov rodičov a odôvodnených potrieb maloletej, čo bude predmetom dokazovania vo veci samej. Rodičia sa nevedeli dohodnúť ani na úprave styku otca s maloletou, keď podľa matky pravidlá styku určuje otec, ona s nimi nesúhlasí a otec vracia maloletú matke v neskorých večerných hodinách. Na druhej strane otec má záujem podieľať sa na starostlivosti a výchove maloletej, preto bolo podľa súdu dôvodné upraviť styk otca s maloletou. Súd uviedol, že bez vykonania dokazovania nie je možné zistiť, aký rozsah styku je v súčasnom období v záujme maloletej, keď z obsahu spisu je zrejmé, že v konaní sp. zn. 27P/44/2020 bude zisťovaný názor maloletej odborne spôsobilou osobou. Súd preto dospel k záveru, že styk otca s maloletou je potrebné upraviť zatiaľ aspoň v štandardnom rozsahu každý druhý víkend, t.j. každý páry kalendárny týždeň od piatku od 17.00 hod. do nedele do 18.00 hod., čím bude zachovaná citová väzba maloletej k otcovi, kým súd nerozhodne vo veci samej po vykonaní dokazovania. Matka pritom žiadala upraviť styk v nedeľu do 15.00 hod., pričom takúto skorú hodinu ukončenia styku neodôvodnila, preto s poukazom na to, že otec sa s maloletou pripravuje na vyučovanie, upravil styk otca s maloletou v nedeľu do 18.00 hod. Súd zároveň rozhodol, že otec si maloletú prevezme v určenom čase v mieste bydliska matky a v určenom čase maloletú matke na rovnakom mieste odovzdá. Matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť. Súd prvej inštancie teda na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia sú splnené, matka maloletej osvedčila potrebu neodkladnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, keď rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti, na úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletej sa nedohodli, preto nariadenie neodkladného opatrenia je v súlade so záujmami maloletej a pomery účastníkov konania budú takto zastabilizované do skončenia konania vo veci samej.

4. Proti tomuto uzneseniu podal v plnom rozsahu odvolanie otec maloletej, pričom dôvodil, že v návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia je veľa nezrovnalostí a výmyslov, ktoré by sa dali považovať za ohováranie. Tvrdenia matky otec považoval za potrebné uviesť na pravú mieru. Pokiaľ matka uvádzala, že otec maloletej neprispieva na výživu v dostatočnej miere, že hradí len poistku a stravné v škole, tak otec uviedol, že okrem spomínaných dvoch výdavkov, maloletej pravidelne kupuje ošatenie a obuv, zabezpečuje jej stravu počas pobytu v jeho domácnosti a hradí rôzne mimoriadne výdavky. Otec poukázal na to, že matka vo svojom návrhu uvádza, že jej mesačné výdavky na bývanie predstavujú 463,- Eur. Aj v návrhu na rozvod a ÚPP spomína hypotéku a režijné náklady na domácnosť, pritom vzápätí uvádza, že býva u svojej matky, výdavky s tým spojené nedokladuje. Pokiaľ bývala matka v spoločnej domácnosti s otcom, všetky tieto náklady znášal sám. Otec preto nevie, o akú hypotéku ide a aké s ňou spojené výdavky má matka na mysli. Nie je celkom pravda, keď matka uvádzala, že jej otec dcéru odovzdáva neskoro. Otec sa matke snaží dcéru odovzdať do 19:00 hod. Večerné telefonáty tiež nie sú uskutočňované o 23:30 hod. Stalo sa raz, že otec chcel s maloletou telefonovať neskôr. Bolo to cez pracovný deň o cca 21:30 hod. a dcéra bola ešte so svojou matkou na návšteve. Otec uviedol, že nie je pravda, že na dcéru často kričí. V časti, kde sa matka sťažuje, že otec nebol ochotný maloletej kúpiť hračku, matka zrejme myslela telefón za 1.300,- Eur. Ďalším výmyslom matky je, že otec maloletú často bije. Otec uviedol, že svoju dcéru zatiaľ ani raz neudrel, čo je možné si overiť výsluchom maloletej, ktorá bola na pohovore na ÚPSVaR Hlohovec. Je pravdou, že otec dcéru vodí k jeho priateľke, veľmi dobre si spolu vychádzajú, no v žiadnom prípade maloletej doposiaľ nepovedal, že priateľka bude jej druhou matkou. Sám maloletej vysvetľoval, že mamu má len jednu. To, že matke odovzdal dcéru s modrinou je pravda, ale modrinu mala nie preto, že by ju zbil, ale preto, že spadla na kúpalisku. Pokiaľ matka v návrhu uvádzala, že bola dňa 9.9.2020 nútená opustiť spoločnú domácnosť, otec nevie, ako to myslela,

nakolko on ju k vysťahovaniu z bytu nenútil. Čo sa týka silných citových väzieb dcéry k matke, otec má za to, že je to práve naopak. Dcéra má silné citové väzby k otcovi. Maloletá sa sama v prítomnosti otca niekoľko krát vyjadrila, že chce ostať s otcom. Otec navrhol, aby si súd vyžiadal záznam z pohovoru s maloletou, ktorý bol uskutočnený na SPODaSK Piešťany, pracovisko Hlohovec, kde sa zrejme maloletá vyjadrila, komu by chcela byť zverená do starostlivosti.

5. Otec ďalej uviedol, že v minulosti matka niekoľkokrát opustila spoločnú domácnosť bez maloletej a vtedy sa nezaujímal, ako bude otec zabezpečovať starostlivosť o maloletú, hoci vedela, že otec pracuje na tri zmeny. So starostlivosťou o maloletú otcovi vtedy pomáhala jeho matka, ktorá maloletej vybavila aj škôlku, nakolko U. matka toho nebola schopná. Keď sa však matke minuli finančné prostriedky a ani vlastná matka ju nechcela prijať do svojej domácnosti, otec ju prijal späť kvôli maloletej. Matka však nebola schopná zabezpečiť starostlivosť o maloletú v čase, keď bol otec v práci. Užívala v tom čase lieky od psychiatra a stala sa situácia, že zaspala tak tvrdo, že nevyzdvihla dcéru zo škôlky. Otec matku dvakrát po odchode zo spoločnej domácnosti finančne vyporiadal. V čase spoločného bývania, matka nebola schopná starať sa o spoločnú domácnosť, o čom má otec fotodokumentáciu. Keď je maloletá v domácnosti otca a príde čas, kedy ju má odovzdať matke, odchádza veľmi nerada, pokúša sa otca prehovoriť, aby mohla zostať ešte s otcom. Pokiaľ ide o matkou spomínaný konflikt zo dňa 9.9.2020, ktorý mal podľa jej slov vyvolať otec pred škôlkou, tak išlo o konflikt, ktorý vyvolala práve matka a situácia sa udiala tak, že otec poslal ráno matke sms, že pre dcéru pôjde on. Matka hneď na to volala triednej učiteľke, že si príde dcéru vyzdvihnúť ona hneď po vyučovaní a bez obeda. Triedna učiteľka informovala dcéru, že si po ňu príde matka do školy. Na to sa dcéra podľa slov triednej učiteľky zrútila, lebo bola dohodnutá s otcom. Matka prišla do školy, ale maloletá s ňou nechcela ísť, keďže bola dohodnutá, že pôjde s otcom. Keď prišiel otec, maloletá sa rozbehla za ním, no matka im bránila, aby odišli, aj keď dcéra chcela ísť s otcom. O tejto konfliktnej situácii je triedna učiteľka ochotná poskytnúť svedectvo. Pokiaľ matka uvádza ako svoj príjem sumu 370,- Eur, otcovi nie je jasné, z akých finančných prostriedkov chce zabezpečovať starostlivosť o maloletú. Podľa vyjadrení matky, jej náklady prevyšujú jej príjem. Matka nie je schopná si trvalo udržať zamestnanie a teda ani zabezpečiť príjem, nie je ani schopná zabezpečiť náležitú starostlivosť o maloletú dcéru. Taktiež to, že momentálne býva u svojej matky, nie je perspektívne riešenie jej bytovej otázky, nakolko matka a stará matka už roky nemajú práve najlepšie vzájomné vzťahy. Matka síce uvádza, že si našla podnájom, avšak otec má pochybnosti, či si udrží zamestnanie a bude schopná platiť nájom a riadne zabezpečovať starostlivosť o U.. Preto otec žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú ponechá v osobnej starostlivosti otca, matke uloží povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou vo výške minimálneho výživného, t. j. 29,42 Eur mesačne a styk s matkou ponechá bez úpravy.

6. Procesný opatrovník maloletej odvolací návrh nepodal, k odvolaniu matky sa písomne nevyjadril.

7. Matka odvolací návrh nepodala, k odvolaniu otca podala písomné vyjadrenie, v ktorom uviedla, že jej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia chráni najlepší záujem maloletej. Odvolanie otca a jeho tvrdenia sú neopodstatnené, zavádzajúce a nezakladajú sa na pravde. S otcom maloletej matka toho času komunikuje za účelom uzatvorenia vzájomnej dohody o starostlivosti o maloletú, za ktorým účelom majú rodičia dohodnutý termín psychologického poradenstva v Piešťanoch. Matka otcovi nijakým spôsobom nebráni v styku s maloletou, otcovi umožňuje stretnutie vždy po vzájomnej dohode, v prípade záujmu o termín stretnutia mimo dohodnutých a určených súdom mu vyhovie, avšak zotrúva na svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj na tvrdeniach, ktoré v ňom uviedla. Matka nesúhlasí so zverením maloletej do osobnej starostlivosti otca, nakolko nie sú na to splnené žiadne objektívne ani subjektívne ani právne dôvody. Matke skončil pracovný pomer v poslednom zamestnaní výpoveďou v skúšobnej dobe, z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie zamestnávateľa, pričom sa vyjadril, že v prípade, ak by sa táto zlepšila, matku by opätovne zamestnal. Toho času matka pracuje v spoločnosti U. s mesačným príjmom 900,- Eur netto, na dobu určitú, pričom po jej uplynutí prejde do pozície kmeňového zamestnanca. Matka má dostatok voľného času popri svojom zamestnaní, ktorý plne venuje maloletej. Počas jej pracovnej doby starostlivosť o maloletú zabezpečuje stará matka maloletej. Matka t. č. žije so svojou maloletou dcérou v 1-izbovom byte, odsťahovala sa so spoločnej domácnosti, kde bývala spolu s maloletou a s jej mamou. Byť do ktorého sa odsťahovala je situovaný v blízkosti domácnosti jej mamy a táto jej tak aj naďalej môže poskytovať pomoc pri starostlivosti o maloletú. Pri odchode matky zo spoločnej domácnosti sa otec sám vyjadril, že si matka maloletú môže zobrať so sebou a teda do svojej starostlivosti. Matka má za to, že je v najlepšom záujme maloletej, aby bola v starostlivosti matky, matka nijakým spôsobom nebráni styku otca s dcérou, tento naopak

podporuje, avšak otec sa snaží silou-mocou získať maloletú do svojej osobnej starostlivosti. Matka sa stotožňuje s nariadeným neodkladným opatrením, ktoré slúži na stabilizáciu vzťahov v rodine a zároveň je plne v záujme maloletej. Z konania o rozvode manželstva jasne vyplýva, že otec nemá možnosť sa o maloletú osobne starať plnohodnotne nakoľko mu to neumožňuje pracovné vyťaženie a práca na zmeny. V čase keď je otec s dcérou, túto manipuluje. Matka popiera tvrdenia otca, ktoré ničím nepreukázal o jej neschopnosti sa o dcérku plnohodnotne postarať. Matka má zabezpečený stály príjem, vlastnú domácnosť, zázemie v rodine a v jej starostlivosti o dcéru neboli zistené žiadne nedostatky. Matka naďalej trvá na tom, že bola nutná dočasná úprava pomerov formou neodkladného opatrenia, pretože je to v záujme maloletej, ale aj stabilizácie vzťahov medzi rodičmi. Matka má zabezpečené podmienky pre výkon starostlivosti o maloleté dieťa a túto aj riadne zabezpečuje po všetkých stránkach. V záujme maloletej je stabilita výchovného prostredia. Matka preto navrhovala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil.

8. Ďalšie písomné vyjadrenia účastníci v odvolacom konaní nepodalí.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca proti napadnutému rozhodnutiu súdu prvej inštancie nie je dôvodné, preto je potrebné napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah odvolania otca, s prihliadnutím na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty matky predostreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne pokiaľ čiastočne vyhovel návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, keď mal za to, že je dôvodné bezodkladne upraviť pomery maloletej tak, že maloletú dočasne, do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej ponechal v osobnej starostlivosti matky, určil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej vo výške 200,- Eur mesačne a upravil styk otca s maloletou každý párny týždeň od piatka od 17:00 hod. do nedele do 18:00 hod. dôvodiac, že v danom prípade mal za osvedčenú potrebu okamžitej úpravy pomerov.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 324 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd (ods. 2). Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (ods. 3).

13. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 pod písm. a) až h) zákon iba demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení.

14. Podľa § 326 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha (ods. 1). K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (ods. 2).

15. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327 (teda neodmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahujúci predpísané náležitosti, alebo ako nezrozumiteľný alebo neurčitý), nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie

neodkladného opatrenia zamietne. Podľa ods. 2 o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. Podľa ods. 3 uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať.

16. V zmysle § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa ods. 2 pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

17. V zmysle § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené. Podľa ods. 2 uznesenie o neodkladnom opatrení súd odošle najneskôr do troch dní od jeho vyhotovenia.

18. V zmysle § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

19. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

20. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

21. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

22. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

23. Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

24. Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

25. Prijatím Dohovoru o právach dieťaťa sa jednotlivé štáty zaviazali, že ich činnosť bude v súlade s najlepším záujmom dieťaťa a ostatnými článkami Dohovoru. Deti, na rozdiel od dospelých, nemajú možnosť za svoje práva bojovať, svoje práva uplatňovať a vyžadovať žiadnym legitímnym spôsobom, preto deti potrebujú ochranu a špeciálnu starostlivosť, akú dospelí nepotrebujú. V zmysle citovaných článkov Dohovoru aj maloleté dieťa má právo povedať svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a jeho názor musí byť braný vážne.

26. V zmysle čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a

citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

27. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 24, § 25, § 26 sa použijú primerane.

28. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok... Podľa ods. 4 súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

29. Podľa § 25 ods. 1 a 2 zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode (1). Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť (2).

30. Civilný mimosporový poriadok obsahuje vo svojej Tretej časti iba Niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, preto sa použijú aj na neodkladné opatrenia v nesporovom konaní všeobecné ustanovenia Civilného sporového poriadku o neodkladných opatreniach, ktorý vo svojom ustanovení § 325 ods. 2 obsahuje iba demonštratívny výpočet možných typov neodkladných opatrení. Vzhľadom na uvedené je teda možné nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu, ako vypočítava Civilný sporový poriadok, a teda aj iné neodkladné opatrenia ako výslovne upravuje Civilný mimosporový poriadok.

31. Neodkladné opatrenie možno nariadiť z dvoch dôvodov, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V zmysle ustanovenia § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku, potom ďalšími predpokladmi nariadenia neodkladného opatrenia sú osvedčenie dôvodnosti a trvania uplatneného nároku a preukázanie odôvodnenosti potreby neodkladnej úpravy pomerov alebo obavy z ohrozenia exekúcie. Súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje spravidla bez výsluchu a vyjadrenia strán, resp. účastníkov a bez nariadenia pojednávania, a to vzhľadom na charakter tohto procesného inštitútu.

32. Pritom platí, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení Charty základných práv aj Dohovoru o právach dieťaťa, najlepší záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akomkoľvek rozhodovaní súdu vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, teda i pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia i keď to CSP už výslovne v § 324 a nasl. neuvádza.

33. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade

podľa cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých (vč. procesných) postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Tomuto cieľu je na jednej strane podriadená len obmedzená viazanosť súdu v konaniach návrhmi ich účastníkov (čo sa prejavuje v tom, že súd nemusí a často dosť dobre ani nemôže akceptovať práve riešenie problému predostreté tým či oným účastníkom konania, ale je povinný sa v tomto smere riadiť výlučne záujmom dieťaťa, na druhej strane i postup pri dokazovaní v takýchto konaniach. Tu totiž súd na rozdiel od tzv. sporového konania (ktoré je ovládané zásadou zodpovednosti účastníkov za jeho výsledok a kde je tak v značnej miere na procesnej aktivite účastníkov, čo sa v konaní preukáže a s akým výsledkom následne konanie skončí) je povinný i bez návrhu vykonávať všetky dôkazy potrebné na riadne objasnenie skutkového stavu bez ohľadu na to, či ich účastníci navrhli, alebo či v tomto smere ostali nečinnými. I v rámci konaní začiatkových aj bez návrhu (do ktorej skupiny patrí vo všeobecnosti skupina konaní vo veciach starostlivosti súdov o maloleté deti a špecificky aj konkrétne konanie) však okrem toho treba vidieť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci a konaním o neodkladných opatreniach. Hoci v konaní o neodkladnom opatrení postačuje na vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných (kým v konaní o veci je naopak potrebným preukázanie spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), táto výhoda však má aj svoju druhú stranu, ktorou je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Je to tak i preto, že už krátkosť zákonom ustanovenej lehoty na nariadenie neodkladného opatrenia na základe návrhu účastníka (30 dní od doručenia návrhu podľa § 328 ods. 2 CSP), prakticky vylučuje akékoľvek podstatnejšie vloženie sa súdu do problému než to, že sa overí spoľahlivosť navrhovateľom predložených podkladov a ich dostatočnosť pre navrhované riešenie. Tým sa práve konanie o neodkladnom opatrení vydávanom na návrh v konaniach zahájiteľných i bez návrhu líši nielen od konania vo veci (kde vykonávanie dokazovania súdom bez ohľadu na aktivitu účastníkov spravidla poskytuje dostatočný priestor pre zistenie všetkých rozhodujúcich skutočností), ale aj od konania o prípadnom neodkladnom opatrení vydanom bez návrhu samotným súdom, v ktorom sa lehoty zhora neuplatnia.

34. Z dosiaľ osvedčeného ako to vyplýva z obsahu spisu, odvolací súd zistil, že rodičia maloletej U. od septembra r. 2020 spolu viac nežijú, rozvádajú sa. Maloletá žije aktuálne so svojou matkou, ktorá býva v podnájme a zamestnala sa v spoločnosti U.. Z konania o rozvod manželstva rodičov je zrejmé, že obaja rodičia majú záujem maloletej vychovávať a vykonávať osobnú starostlivosť o ňu. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie predbežne, do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, v ktorom bude s konečnou platnosťou rozhodnuté o úprave výkonu práv a povinností rodičov k maloletej U., maloletej ponechal v osobnej starostlivosti matky. V tomto štádiu konania sa odvolací súd s týmto rozhodnutím súdu prvej inštancie stotožňuje, nakoľko takéto rozhodnutie rešpektuje aktuálny stav, pričom v starostlivosti matky o maloletej neboli zistené žiadne nedostatky, otec sa s maloletou naďalej stretáva, čiže je zabezpečený ich vzájomný kontakt a možnosť naďalej rozvíjať vzájomné citové väzby. Otázka, ktorému z rodičov bude maloletá zverená do osobnej starostlivosti, prípadne či prichádza do úvahy striedavá osobná starostlivosť, bude s konečnou platnosťou vyriešená až po náležite vykonanom dokazovaní v rozhodnutí vo veci samej. Nariadené neodkladné opatrenie predstavuje len dočasnú úpravu pomerov účastníkov konania. Z vyjadrení rodičov je pritom zrejmé, že tieto sú protichodné, každý z nich sponchybuje rodičovské kompetencie toho druhého, pričom je tiež zrejmé, že ich vzájomná komunikácia je problematická. Vzhľadom na uvedené rozhodol za týchto okolností súd prvej inštancie správne, pokiaľ maloletej dočasne ponechal v osobnej starostlivosti matky, v ktorej starostlivosti sa maloletá teraz nachádza a v ktorej starostlivosti o maloletej neboli zistené nedostatky. Nateraz nie je možné vyhovieť odvolaciemu návrhu otca a nariadené neodkladné opatrenie zmeniť tak, že by maloletá bola zverená do jeho osobnej starostlivosti, nakoľko takéto rozhodnutie si vyžaduje vykonanie ďalšieho dokazovania. Z vyjadrení otca pritom vyplýva, že tento pracuje v trojzmennej prevádzke, teda nie je jasné, ako by výkon starostlivosti o maloletej riadne on sám osobne zabezpečoval, pretože účelom osobnej starostlivosti o dieťa nemá byť jeho odovzdanie povinným rodičom do starostlivosti tretej osoby, či už starej matky, alebo priateľky. Ako však už bolo uvedené, vhodnosť výchovných prostredí oboch rodičov bude skúmaná v rámci dokazovania vo veci samej.

35. Podľa odvolacieho súdu bolo tiež dôvodné upraviť predbežne do rozhodnutia vo veci samej aj vyživovaciu povinnosť otca k maloletej, aby tak boli pravidelne mesačne zabezpečované jej životné náklady. Určené výživné v sume 200,- Eur je jednoznačne v záujme maloletého dieťaťa, keď matka náklady na maloletú vyčísl'ovala sumou 294,- Eur mesačne. Otec proti takto určenej výške svojej vyživovacej povinnosti v podanom odvolaní nenamietal. Dočasne teda na zabezpečenie riadnej výživy maloletej, ju možno považovať za primeranú. Pokiaľ otec v odvolaní namietal, že matka dostatočne nepreukázala všetky svoje výdavky, pričom uvádza aj výdaje na neurčitú hypotéku, tak odvolaciemu súdu nezostáva iné, len uviesť, že všetky tieto otázky budú predmetom dokazovania vo veci samej, kedy bude s konečnou platnosťou určená aj výška výživného povinného rodiča. Súd v tomto štádiu konania vychádza iba z predbežne osvedčených skutočností, z ktorých sa javí, že výživné vo výške 200,- Eur zodpovedá možnostiam otca ako aj potrebám maloletej U..

36. Napokon pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletou, otec v podanom odvolaní nenamietal, že by mu súdom upravený styk nevyhovoval. Odvolací súd má rovnako ako súd prvej inštancie za to, že zvolená forma styku otca s maloletou každý druhý víkend od piatka večera do nedele večera, predstavuje štandardný rozsah styku, ktorý zabezpečí, aby nedošlo k pretrhnutiu puta medzi otcom a maloletou. Ide pritom o úpravu styku otca s maloletou len v nevyhnutnom rozsahu, aký sa nariaďuje neodkladným opatrením. Nie je teda vylúčené, aby sa otec s maloletou, po dohode s matkou, stretával aj inokedy, prípadne v širšom rozsahu. Cieľom je vytvoriť iba určitý základný rámec styku otca s dieťaťom, ktorý bude garantovať zachovanie a rozvíjanie ich vzájomných väzieb, kým súd nerozhodne vo veci samej. Všetky skutočnosti, ktoré je nevyhnutné objasniť, pre náležité rozhodnutie o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom, budú predmetom podrobného dokazovania vo veci samej, t. j. preverené budú tak rodičovské kompetencie otca, matky, ako aj režim maloletého dieťaťa.

37. Z uvedených dôvodov odvolací súd vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

38. K zániku resp. zrušeniu nariadeného neodkladného opatrenia potom dôjde v zmysle ust. § 333 až 339 CSP.

39. Vzhľadom na to, že sa jedná o konanie o neodkladnom opatrení, ktoré nie je neodkladným opatrením vo veci samej, rozhodne o nároku na náhradu a o výške trov tohto odvolacieho konania, zmysle ust. § 58 CMP, súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa predmetné konanie bude končiť, a to v rozhodnutí podľa § 334 alebo § 337 ods. 3 CSP, prípadne v konečnom rozhodnutí v konaní vo veci samej.

40. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).